

Úvodník

Milé čtenářky, milí čtenáři e-Věstníku, letí k Vám 7. letošní číslo. Nebude to už takový cvalík, jako byla čísla předchozí. Už ložíme ku včelám, začínáme se sběrnáky, někteří už mají nalarveno. Jsou mezi námi i tací, kterým se už líhnou nové matičky.

Počasi si s námi stále hraje, bylo smutné pozorovat, jak všechno kvete, ale včelky nemůžou ven...

Nicméně redakce Věstníku v té zimě nezhálela, proto posíláme pár jistě užitečných informací. Budou jednak o letních školách, které se už blíží. Jednu jsme kvůli zdravotním komplikacím pořadatele museli zrušit. Některé jsou už dlouho naplněny. Ještě zbývá pár míst na dalších školách, informace najdete v textu níže. Takže neváhejte. A pokud byste chtěli udělat někomu z blízkých radost, je zde i možnost darovat letní školu formou dárkového poukazu, což se snadno vyřídí přes web, přesněji e-shop PSNV.

Přidáváme také pozvánky na nadcházející akce. A pak zajímavou informaci o

vznikajícím Muzeu medoviny v Praze. A o mimořádně vydařeném zájezdu do Polska nebo o tom, jak přestály akáty letošní dvě kritické mrazivé noci.

A v souvislosti s diskusemi o tom, jak se v rámci naší komunity blíže poznat vznikla rubrika o nových členech. Momentálně k ní nemáme co přidat, ale věříme, že další noví a nedávno vstoupivší členové napíší. Nabízí se i možnost vše převést do interního fora PSNV, kde by byla navíc možnost diskuse.

A k tomu přišel další nápad: nechtěli byste Vy, kteří jste již zavedenými členy, představit sami sebe a své chovy? Mohla by to být zajímavá rubrika, třeba s názvem Členové PSNV představují své chovy/včelnice... Šli byste do toho? Texty, fotky... Dejte prosíme vědět na adresu redakce. Jsme spolek, pojďme to zkusit... I tohle by samozřejmě mělo smysl na interním foru PSNV.

Přejeme Vám nestříkanou řepku a dobře rostoucí oddělky.

redakce

Vzdělávání včelařů

Cyklus letošních letních škol začíná

Poslední volná místa na Letní školy nástavkového včelaření! Přinášíme stručný přehled.

Od května do července se můžete těšit na třináct letních škol ve dvou stupních z hlediska náročnosti (na mapce je vyznačen I. stupeň – modře, II. stupeň –

zeleně. Fialově jsou označeny již proběhlé přípravy).

I. stupeň

Pro milovníky Bílých Karpat doporučujeme letní školu v **Brumově-Bylnici**, kde je díky nižšímu počtu účastníků větší prostor pro práci se včelstvy a pro individuální přístup. Letní škola v **Želichově** je určena pro

včelařské začátečníky s prvními včelstvy, případně pro včelaře, kteří se chtějí zorientovat v moderních trendech, včetně alternativních metod vedení a ošetřování včelstev. Premiéru bude mít škola poblíž pohádkového hradu **Bouzov**. Povedou ji zkušení lektoři PSNV a bude mj. zaměřena na ošetřování včelstev a oddělků během roku, nemoci včel a také na výrobu úlů. Třetí ročník letní školy v **Jalubí** nabízí přípravu na samostatné včelaření. Náplní kursu bude vedení včelstva, osvojení si chovu matek, varroóza a praktická ukázka medobraní.

II. stupeň

Ve **Vlkovicích** a v **Chodově** je kapacita již naplněna, ale nezaufejte, stále máte možnost přihlásit se na některou z námi nabízených škol II. stupně.

V **Balkově Lhotě**, kde LŠNV před třinácti lety začínaly, vás čeká chov matek, tvorba oddělků do papírových plemenáčů, marketing, výroba medoviny a hledání producentů medovice. V krásném údolí v **Háji ve Slezsku** bude škola specializována nejenom na med, ale i na ostatní včelí produkty. Horkou novinkou v **Krušlově u Volyně** bude ukázka získávání pergy ze včelích plástů, včetně čištění a sušení.

Kompletní informace o letních školách včetně rozvrhů, přihlašovacích formulářů a dárkových poukazů naleznete na www.lsnv.cz.

Z. Cutáková

I. stupeň – pro začínající		
20. – 22. 5.	Horní Nezly	Letní škola zrušena
27. – 29. 5.	Borová Lada	Letní škola zrušena
27. – 29. 5.	Lhotka u Telče	Kapacita naplněna
3. – 5. 6.	Bouzov u Olomouce	Poslední volná místa
3. – 5. 6.	Křivenice u Mělníka	Kapacita naplněna
10. – 12. 6.	Brumov-Bylnice	Kapacita naplněna
1. – 3. 7.	Brumov-Bylnice	Poslední volná místa
15. – 17. 7.	Želichov u Benešova	Poslední volná místa
22. – 24. 7.	Jalubí u Uherského Hradiště	Poslední volná místa
II. stupeň – pro pokročilé		
6. – 8. 5.	Balkova Lhota	Poslední volná místa
27. – 29. 5.	Háj ve Slezsku	Poslední volná místa
24. – 26. 6.	Krušlov u Volyně	Poslední volná místa
8. – 10. 7.	Vlkovice u Fulneku	Kapacita naplněna
8. – 10. 7.	Chodov u Domažlic	Kapacita naplněna

Včelařská zkoumání, zase ten COLOSS 😊

Zase nějaká výzva – aneb k čemu je ten projekt dobrý?

Je začátek května a již je jasné, která včelstva přezimovala a která nikoliv. V ČR běží třetí ročník projektu na bázi občanské vědy, v němž monitorujeme úspěšnost zimování včelstev a trendy v českém včelařství. **Zatím se projektu v tomto roce zúčastnilo přibližně 600 včelařů z celkových asi 50 tisíc, pomozte nám zvýšit reprezentativnost výsledků a vyplňte dotazník na www.coloss.cz. Máte ještě čas do konce května!**

Ano, víme, že ztráty včelstev jsou letos minimální, přesto však potřebujeme znát Vaše pozorování v roce 2015 a stav na jaře 2016, abychom je mohli porovnat s úhynovými roky.

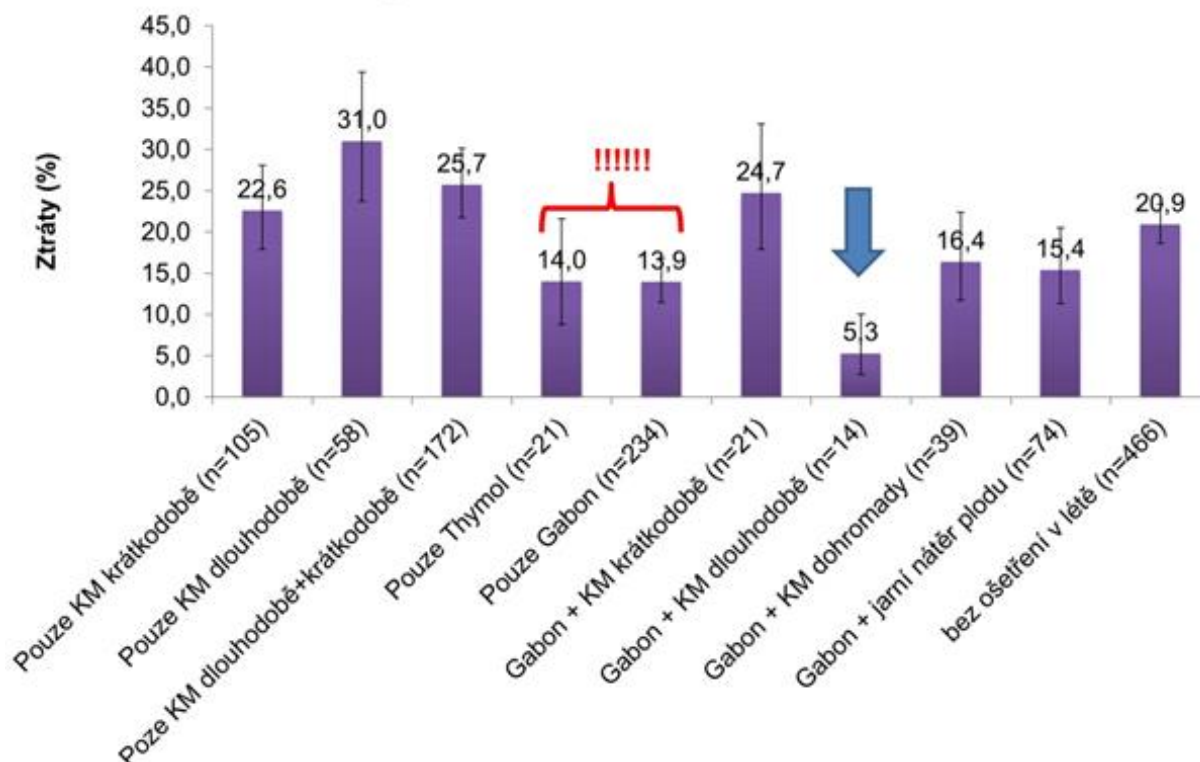
Letos máte navíc možnost vyjádřit svůj názor k problematice potírání moru včelího plodu. Využijte tedy této možnosti, Váš názor také zajímá tvůrce legislativy – SVS ČR!

Chápu, že vyplňujete všemožné dokumenty a hlášení, nyní však jde o odborný projekt, takže žádná povinná byrokracie... Z dat se snažíme získat užitečné informace, které můžeme zhodnotit v dalších letech a využít je i pro jednání se státní správou. Možná si myslíte, že je zde mnoho důležitějších včelařů, ale to není pravda, cenné jsou všechny odpovědi!

Opět zdůrazňuji, že dotazník je anonymní A to i přesto, že uvedete obec, kde včelaříte, nebo svůj e-mail. Z těchto informací prostě nelze jednoznačně identifikovat včelaře. Kromě toho zdrojová data nikomu neposkytujeme.

Příklad výsledku studie: Vyhodnocení ztrát včelstev v zimě 2014/15 s ohledem na způsoby léčení v létě 2014; (n = počet respondentů).

Ošetření provedeno od června do září 2014

Z grafů vidíme, že ztráty včelstev byly výrazně nižší u včelařů, kteří v létě použili přípravky na bázi thymolu nebo Gabon či Gabon s kyselinou mravenčí. U ostatních skupin včelařů byly ztráty srovnatelné s celorepublikovým průměrem (19,7 %). Co nám výsledek říká? Třeba to, že pravděpodobně selhávají krátkodobé odpařovače KM, protože účinek nepokryje reinvaze roztočů. Z praxe zase víme, že dlouhodobé odpařovače mají kolísavou účinnost. V případě rizikového roku je tedy nejspíše vhodné použít dlouhodobé léčivo s relativně konstantní účinností (Gabon, přípravky na bázi thymolu), protože je nutné ochránit včelstva před reinvazemi roztočů od včelařů, kterým včelstva již kolabují.

Máme zde tedy jasný výsledek, který můžeme využít v dalších letech, současně

musíme přemýšlet i o vyladění metodiky použití krátkodobých odpařovačů. Díky projektu máme tedy jasné výsledky a data, díky nimž můžeme začít přemýšlet, jak dál. Nebýt dotazníku, šlo by jen o plané dohady... V letošním roce jsme do dotazníku zařadili i otázku týkající se loupeží, s těmi pak souvisí i reinvaze, to se úzce váže i na úhyny a plošné kolapsy včelstev.

Pokud jste tak již neučinil/a, vyplňte nám, prosím, dotazník na adrese www.coloss.cz do 31. května 2016

Děkuji všem za spolupráci!

*Mgr. Jiří Danihlík, Ph.D.,
národní koordinátor projektu
Univerzita Palackého v Olomouci
monitoring.vcely@email.cz
www.mojevcely.eu*

Včelařská degustování

MED ROKU 2016

Součástí vzpomínkové akce k 150. výročí vynálezu medometu, která se uskutečnila loni v září v Brně, byla v rámci doprovodného programu také medová soutěž. Pro její velký ohlas, jak mezi včelaři, tak i mezi nevčelařící veřejností, jsme se rozhodli uspořádat letos druhý ročník medové soutěže s názvem *Med roku 2016*. Soutěž se bude konat opět v prostorách Střediska volného času v Lužánkách, a to ve dnech **17. – 18. září 2016** v Brně.

Samotná účast v medové soutěži je pro všechny včelaře zdarma, je nutno uhradit pouze poštovné při odeslání vzorků. Oproti loňskému roku zašleme všem přihlášeným

zájemcům přepravní polystyrenový box s prázdnými sklenicemi.

Vzorky medů budou poté podrobeny laboratorní analýze a hodnoceny odbornou porotou v rámci degustace.

Podrobnosti o soutěži zveřejníme v dalším čísle Moderního včelaře (3/2016) a na našich webových stránkách.

Hlavním smyslem celé soutěže je především propagace včelařského oboru a včelích produktů na veřejnosti, ale také zlepšení povědomí a znalostí při propagaci a nabídce medu samotnými včelaři při prodeji ze dvora.

Z. Cutáková

Včelařská přemíst'ování

Zájezd do Polska

Již v č. 5 Věstníku jsme zvali na zájezd do Polska, jenž se konal ve dnech 26. 4. – 1. 5. 2016. Byl původně pro účastníky kursu Včelař – Farmář, ale v autobusu se našlo dost místa i pro ostatní zájemce. I ti se našli...

V ČR účastníci navštívili při cestě farmu Jana Kolomého ve Starém Městě u Bruntálu. V Polsku potom firmu Lysoň, zpracovatele medu firmu Sadecki Bartnik, velkou včelí farmu Tkazcuk a velkochovatele matek prof. Wildeho. Ve středním Polsku došlo též na půldenní zastávku v lokalitě chovu včel v brtích.

Zájezd se mimořádně vydařil. U nás občas trochu podceňované Polsko mnohé velmi překvapilo. Navrhujeme vytvořit veřejně dostupnou fotogalerii. Pokud máte fotky a chcete se podělit, pošlete je nebo odkazy na umístění na webu. Jakmile budeme mít dostatek fotografií, najdete jak ve Věstníku, tak na webu patřičné odkazy.

Podrobnější zpravodajství přinese časopis Moderní včelař. A Věstník se také bude tématu věnovat v příštích číslech související a podrobněji.

Dovolujeme si také nabídnout prostor na stránkách Věstníku účastníkům zájezdu, pokud by se chtěli o své dojmy podělit s dalšími zájemci z řad členů naší Společnosti.

Velký dík za uspořádání a organizování tak úspěšného zájezdu patří všem, kteří jakkoli pomohli. Jistě ale nebude námitek, když vyzdvihneme dva kolegy. Milana Motyku, který vše domlouval v místech návštěv předem díky svým bohatým kontaktům a na místě samém pak spolehlivě komunikoval a tlumočil. A také ředitele kanceláře PSNV Petra Texla, jenž to vše jistil po organizační stránce. Díky za tu práci...

Nyní jako návnadu pár fotografií a jeden kreslený žertík „účastnice zájezdu“, kolegyně Štěpánky Dlouhé:

redakce

Zájezd do Polska začal na farmě Jana Kolomého

První zastávka v Polsku hned za hranicemi

Výrobna medometů u firmy Lysoň

Včelaření v klátech v Ptaškové

Největší chovatel matek prof. Wilde a průvodce, tlumočník a fotograf Milan Motyka

Největší producent pohankového medu v Polsku - firma Tkačuk

Majitel firmy Sadiecki Bartnik pan Kasteliewicz nas provedl chemickou laboratoří

V lesích u Tomasow Mazowicki jsme nahlédli i do brtí

Z regionů

Nově ze severu

Regionální skupina PSNV vzniká také na severu Čech v oblasti západně od Liberce. Ještě není formálně ustavena, ale nabízí zajímavé setkání s přednáškou, jejímž tématem bude na severu velice aktuální **hníloba včelího plodu**. Přednášet bude **Ing. Karel Jirůš**, jenž své úvahy o HVP

presentoval nejen na letošním setkání VMS, ale také v e-Věstníku (č. 3/2016). Bude to 15. 5. ve Cvikově. Podrobnosti najdete na interním fóru PSNV v k této akci vytvořeném vlákne.

redakce

Okénko fenologické

Zpráva o stavu akátu

Zima i předjaří bylo letos celkem příznivé pro vývoj akátu. V minulém týdnu byly dvě kritické noci, kdy rašící výhony s bohatou násadou květů částečně zmrzly. Poškození se zdá být na různých lokalitách velmi rozdílné. Rozsah poškození lze odhadnout podle přiložených map minimálních ranních teplot.

Noc z 25. na 26. dubna byla více mrazivá na Moravě. Většinou mrzlo od půlnoci do rozbřesku. Minimum bylo kolem -2 až -3 °C. V noci z 28. na 29. dubna mrzlo spíše v Čechách.

U nás Znojemsku jsou většinou poškozeny jen okraje a dolní patra porostů. Vysoko v korunách stromů zůstala bohatá násada květů. Zcela zmrzlé jsou jen porosty podél vodních toků. Celkově jsou ale u nás vyhlídky optimistické. Už proto, že čistě

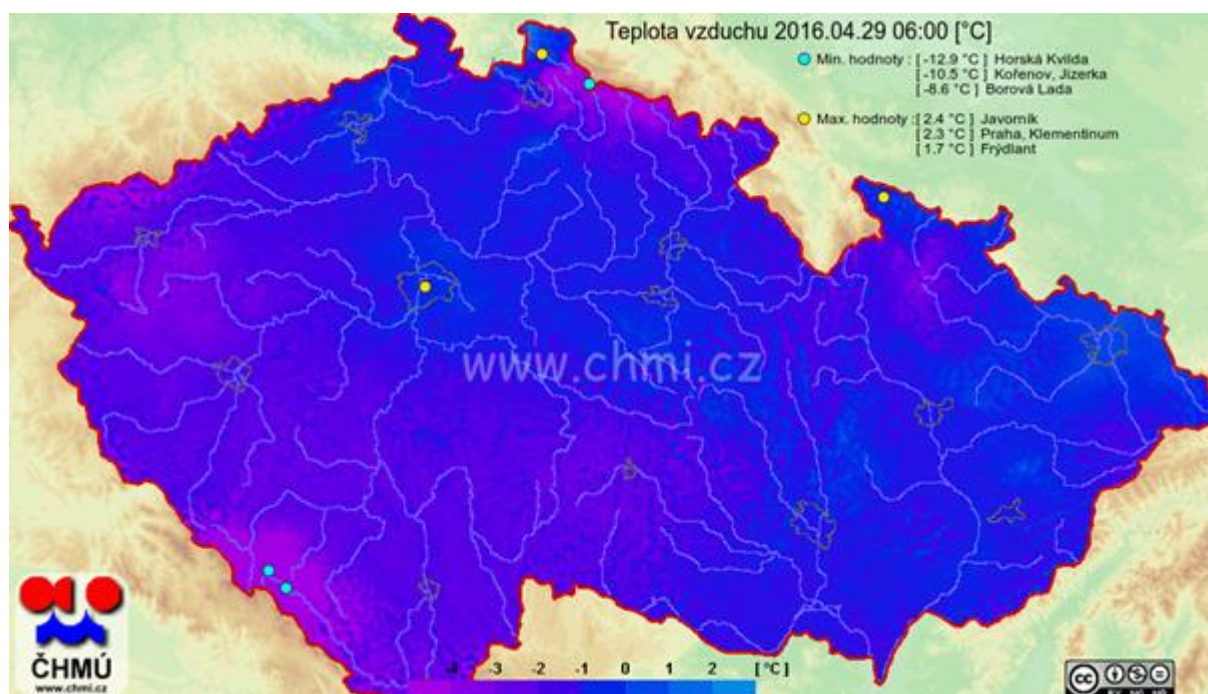
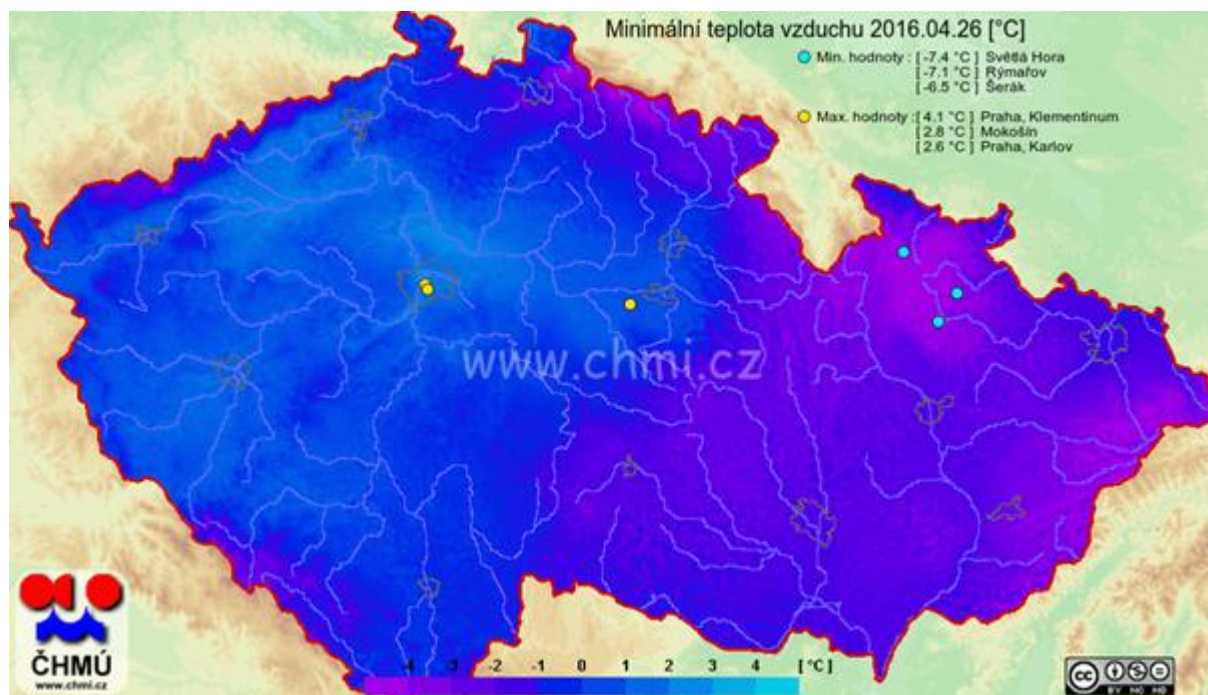
statisticky je krajně nepravděpodobné, aby akát nevyšel čtyři roky za sebou :-).

S ohledem na dosavadní vývoj přírody očekávám běhání poupat akátu kolem 15. května, počátek snůšky pak kolem 20. května, bude-li počasí do té doby bez extrémů. Letošní rok je také výjimečný tím, že vlivem fenologické intercepce bude nejméně týden dlouhá pauza mezi koncem snůšky řepky a začátkem snůšky z akátu.

Zdroj: Web Českého hydrometeorologického ústavu

<http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/poboc/OS/OMK/mapy/>

Mgr. Bronislav Gruna
b.gruna@seznam.cz

Varia čili různé

Do této rubriky vkládáme text, jenž možná bude klasickým včelařům, a technologům připadat jako trochu zvláštní. Dovolte proto uvést trochu souvislostí:

V rámci zimního cyklu Pražských včelařských setkávání přednášel na tom prosincovém (kde Jiří Přeslička představil svoji zootechniku a vyprávěl o svých bohatých zkušenostech) také kolega Jiří Pouček. S ním jsme se potkali už několikrát, naposledy na Medovém odpoledni v Zadní Třebani, kde jsme s Ivanem Černým a Petrem Kadlecem jun. pracovali na stánku PSNV a kde na svém stánku na druhém konci sálu také J. Pouček nabízel jednak povídání o medovině, jednak ochutnávky toho nejlepšího, co se mu na jeho hledačských cestách podařilo najít. A jak dobré to bylo...

Logicky pak vznikl nápad pozvat jej i na naše Setkávání, aby vypověděl, jak hledá dobré a čisté medoviny a jak je chce představit zájemcům. Pár lahví tehdy přinesl i na ochutnání – a jen se po nich zaprášilo.

To už jsme samozřejmě věděli, že J. Pouček už několik sezon provozuje Muzeum medoviny v Praze. Zmínil se v Třebani, že našel lepší místo a že na jeho zprovoznění pracuje. To vše se pak nějak vyvíjelo. Jeho přednáška na PVS byla velice zajímavá a vedla nás k další spolupráci.

Ku kroku, jehož výsledky spatříte níže, nás vedly jeho dotazy na Včelařském fóru, zda by někdo nebyl ochoten zapůjčit či věnovat staré vybavení, které by mohlo pomoci v interiéru nové provozovny.

Vznikl i nápad udělat s kol. Poučkem rozhovor. Jenže on byv osloven byl rychlejší a poslal text, který vlastně s tím rozhovorem tak trochu koresponduje, jen je to rozhovor, v němž si ty otázky, které jsme spolu probírali v řadě diskusí a chtěli položit, klade vlastně sám. Přinášíme jej tedy v této podobě a dovolujeme si také požádat: pokud byste mohli pomoci něčím, co už ve svém provozu nepotřebujete, dejte vědět. Buď přímo jemu, nebo redakci Věstníku, zprostředkujeme.

J. Matl

Jiří Pouček a Muzeum medoviny

Nedávno o mě jedna novinářka publikovala článek s titulkem „Propadl medovině...“ A vlastně to vystihla.

Přestože jsem byl opravdu dlouhé roky téměř abstinent (asi do svých 25 let), takže když už jsem si dal nějaký alkoholický nápoj, muselo to být něco velmi výjimečného. Medovinu moc nikdo nepil, neznal... A to mě zlákal.

Medovina mě okouzila, ale pak jsem na ni také na nějaký čas zcela zanevřel. Narazil jsem opakovaně na ty mnohým známé *tlamolepy* a *bolehlavy*, medoviny doslazované cukrem, dolihované, s

nejrůznějšími až nejhrůznějšími aromaty a řekl jsem si, že *tohle* pít už nebudu. Tehdy jsem tomu ale ještě nerozuměl, nepátral jsem, jak se medovina vyrábí a proč mi nechutná. Stejně tak jako většina lidí, kteří třeba dnes medovinu ochutnají poprvé a možná bohužel i naposledy. A *tohle* se musí přestat dít...

Teprve asi před 6 lety mi kamarád přivezl ze Slovenska medovinu, kterou jsem neznal a jež mě uchvátila. A začal jsem nadšeně pátrat po dalších výrobcích, a to i u nás. Najednou se mi doma sešly desítky lahví medovin ze všech

koutů republiky a začalo mi docházet, proč mi některé chutnají, proč se jiné skoro nedají pít. Taky mi došlo, že je sám nezvládnou vypít :-)

Mí přátelé rádi ochutnávali se mnou, ale po nějakém čase se medovinami přepili.

Dostal jsem nápad pořádat veřejné ochutnávky medovin, které nejsou běžně dostupné. Vznikla spolu s tím myšlenka udělat i expozici a výstavu o medovině, její historii a výrobě a utřídit konečně veškeré poznatky. K tomu se přidal název Muzeum medoviny. Tehdy (v roce 2012) se to ale nepodařilo.

Nicméně **kromě pořádání ochutnávek jsem začal jezdit se stánkem po akcích a prodávat a propagovat, vysvětlovat.** Nejsem včelař, to jsem asi nezmínil, ale to snad nevádí. Šírím osvětu, aby se med, ten dar od včel, nemíchal kvůli ceně s cukrem nebo jinak znehodnocoval v komerční výrobě medocukroviny. Aby to věděli i milovníci medovin a další zájemci. Protože poctivý včelař, který má srdce, nebude do medu přidávat cukr, nebo sirupy, nebo kuléry či skořicová aroma.

Pro další činnost projektu mi ale chybělo vhodné zázemí. Vyzkoušel jsem si, jak to nefunguje, když si třeba pronajmu jen salónek v rámci jiného podniku. Vyzkoušel jsem si, jak je člověk ztrhaný, když kočuje po akcích, stojí v dešti, ve vedru za stánkem. Vyzkoušel jsem si, jak se prodává online, když nemáte vhodné výdejní místo.

Cítil jsem, že potřebuji vlastní prostory, prodejnu, expozici s degustačním prostorem, kam zajdou jen ti, kteří si chtějí dát opravdu dobré a kvalitní pití, poctivou chutnou medovinu, a láká je její nekonečná rozmanitost a ušlechtilost.

Na podzim loňského roku se mi podařilo do pronájmu získat prostory v centru Prahy, necelých 60m², za rohem od Myslíkovy ulice. Málokomu známá ulice

Na Zderaze. Když jdete od Mánesa Myslíkovou, tak druhá doprava. Poloha je to dobrá, i vzhledem k tomu, že se tam pohybuje spousta turistů jdoucích tudy k památníku Heydrichiády a poté k Tančicímu domu.

Co je vlastně cílem?

Nechci udělat komerční muzeum, kterých jsou v Praze tucty, ale mým cílem je zmapovat výrobu medoviny ve světě a soustředit veškeré informace, ale i vzorky na jednom místě. Zatím se podařilo zakatalogizovat přes 230 druhů medovin a to nejen z Česka a Slovenska, ale hledám i medoviny z Německa a pracuji na dalších zemích EU, pokukuji i do USA. Krom medovin k ochutnání chci nabídnout i kvalitní medy z regionů a další medové produkty. A něco netradičního k tomu – stáčenou medovinu a v létě míchané medovinové nápoje. To mně přijde jedinečné a smysluplné. Pro všechny z Prahy, okolí, ale i pro ty, kteří sem zavítají na víkend či na dovolenou. A myslím si, že právě i turistům bychom měli ukázat, že Česko a Praha není jen o pivu a absintu!

Je za tím vším ale fůra práce...

Ted' jsem veškeré úsilí a finance vložil do rekonstrukce prostor po vinotéce. Ono se řekne *drobná rekonstrukce*, ale nové podlahy, omítky, přička, podhled, elektroinstalace, zařizovací předměty, vzduchotechnika... a stovky tisíc se protočí během měsíce. Takže jsem se po nepřesných odhadech nutných investic dostal na finanční dno a řeším, jak dál co nejúsporněji vybavit interiér prodejny. A tak mi to došlo!! Zahodil jsem návrhy architektů. Chci medovinový chrám sestavit stylově a autenticky, aby každý po vstupu věděl, že se tu děje něco kolem medu a nápojů z něj. Že by medoviny?

Chci interiér, jak to jen půjde, zařídit jen z včelařského vybavení, úlů, nástavků,

rámečků, medometů a v hlavě se mi rodí konečně finální koncepce. Jen mi chybí ten materiál. A k ruce ideálně nějaký včelař-truhlář.

Věřím, že z tisícovek včelařů najdu dost ochotných, kteří mě podpoří tím, že vystrachají doma, na půdě, ve včelíně nepotřebné vybavení, nespálí staré úly (samozřejmě bez moru atp.), nevyhodí staré medomety. Pozeptejte se kolegů, které znáte...

Pokud máte historické vybavení, budu velmi rád, pokud jej třeba jen zapůjčíte.

Docela naléhavě pro interiér hledám vyřazené nástavky, nebo celé úly a

medomety. Měly by být ve stavu, kdy je možné je zrekonstruovat – vyčistit, natřít. Dojedu si po celé ČR. Drobnosti je možné zaslat poštou, uhradím.

A co nabídnu? Přijedete na ochutnávku a objevíte zajímavé vůně, chutě, barvy medovin, které si v domácích podmínkách všechny sami nevykvasíte...

Těším se na shledanou! A děkuji za podporu!

Jiří Pouček

autor projektu Muzeum medoviny

tel. 776 814 841

info@muzeummedoviny.cz

Fotografie z dosud nezařízeného interieru

